

Finansdepartementet

Dato
10.11.2020

Bank Norwegians høringssvar om forslag til endringer i utlånsreguleringen

Det vises til Finansdepartementets brev 29.09.20 der det bes om merknader til Finanstilsynets forslag til ny utlånsforskrift.

Bank Norwegian viser til Finans Norge og Finansieringsselskapenes Forening (Finfo) sine høringssvar, og støtter disse fullt ut. Banken vil knytte noen ytterligere kommentarer til forslaget og dagens situasjon.

Det har vært en betydelig nedgang for usikret gjeld det siste året, til tross for at husholdningenes totale gjeld øker. Innføring av register for usikret gjeld er den viktigste enkeltårsaken til denne oppbremsingen og er det tiltaket som er best egnet til å forhindre uoverkommelige gjeldsopptak.

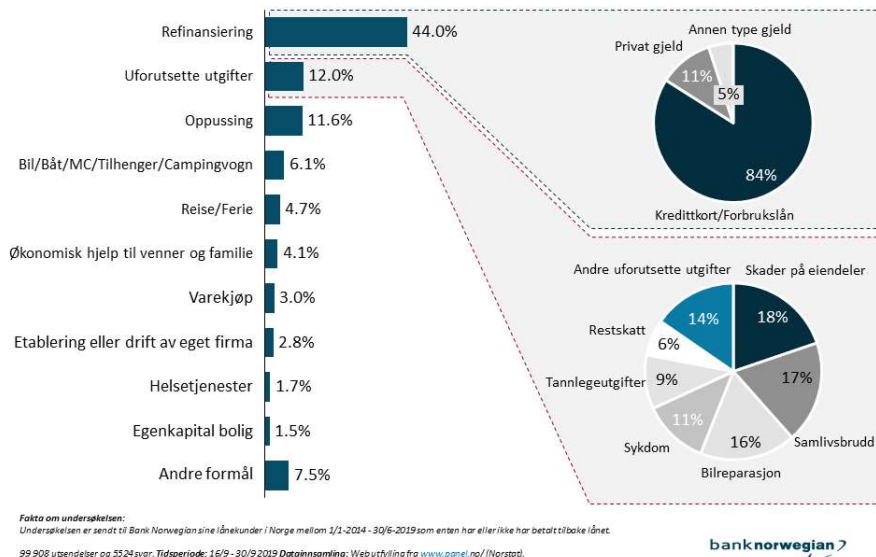
Banken mener at mindre fleksibilitet og svært detaljerte regler begrenser bankenes skjønn i kredittvurderinger. Dette øker risikoen for mislighold hos forbrukere og skaper særlig utfordringer for sårbare forbrukere og husholdninger. I dag begrenser forskriften en stor gruppe av befolkningen fra å få usikret kreditt på grunn av at forskriften er tilpasset forbrukere med fast lønnsinntekt.

Mange har ikke mulighet til å låne mer med pant i bolig til for eksempel uforutsette utgifter, da verdistigningen i boligmarkedet ikke er lik over hele landet. Ut fra dagens regelverk, må en aleneforsørger med to barn og moderat boliglån i mange tilfeller tjene over 600.000 kroner for å kvalifisere til et enkelt kredittprodukt. Vår erfaring er at dagens forskrift gjør det vanskelig for disse gruppene å få kreditt til å dekke nødvendige, uforutsette utgifter.

Hva brukes usikret gjeld til?

Det virker å være etablert en oppfatning i det offentlige ordskiftet at usikret gjeld er et produkt som brukes til uhemmet forbruk og omgåelse av egenkapitalkravet til bolig. Det er lite belegg for det i datagrunnlaget. Analyser av gjeldsregisterdata, tall fra Norges Bank, samt Bank Norwegians egne erfaringer, viser eksempelvis at påstanden om at en stor andel av usikret kreditt brukes som egenkapital til bolig ikke er riktig.

Bank Norwegian gjennomførte i september 2019 en undersøkelse blant nåværende og tidligere kunder som viste at kundene våre i hovedsak brukte usikret nedbetalingslån for å samle andre forpliktelser eller løse kortsiktige finansieringsbehov.

Refinansiering

I dag må bankene avslå en rekke søknader om restrukturering av lån hvor kundens økonomiske situasjon ville blitt forbedret, fordi det ikke er forsvarlig å yte lån med de høye månedsbeløpene forskriften krever. Bankenes begrensninger på refinansiering av kunders eksisterende gjeld skaper utfordringer for forbrukere. Liten fleksibilitet i nedbetalingsplaner treffer forbrukere med ujevn inntekt sterkere en forbrukere med fastlønn og høy inntekt. Det er problematisk at kunder som trenger å restrukturere sine forpliktelser, ikke skal kunne gis adgang til nedbetalingsavtaler som er tilpasset deres økonomi eller variasjonen i månedlige inntekter og utgifter.

Alternativet for en del av dem som får avslag om refinansiering, blir at forpliktelsene går i mislighold med de problemene og kostnader dette medfører. Dette er svært problematisk for de forbrukerne det gjelder, men skaper også utfordringer for eksisterende kreditorer som småbedrifter eller enkeltmannsforetak. Bank Norwegian mener reguleringen i større grad bør være innrettet for at bankene skal kunne hjelpe personer som er i en krevende økonomisk situasjon.

For refinansiering av gjeld hvor kundens totale gjeld ikke øker, mener Bank Norwegian det ikke bør være begrensninger på kundens mulighet til å velge en nedbetalingsprofil og løpetid som er tilpasset kundens økonomi på søknadstidspunktet. Videre bør det også være rom for at kunden skal kunne refinansiere annen gjeld enn gjeld fra andre finansinstitusjoner, som for eksempel privat gjeld eller fordringer til næringsdrivende.

Med vennlig hilsen
 Bank Norwegian

Kai-Morten Terning(s.)
 Leder for kommunikasjon og samfunnskontakt